

WÓJT GMINY
mgr inż. Wiesław Cepielik

Uchwała Nr

Rady Gminy Marciszów

z dnia 30 grudnia 2025 r.

w sprawie: przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Marciszów na lata 2026-2029

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz.1153) w związku z art. 4¹ ust. 1 ust. 2 ust. 5 oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz.2151) oraz art. 10 ust. 1- 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz.1939 ze zm.) Rada Gminy Marciszów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 zwany dalej Programem stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Marciszów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2026 r.

Tomasz Łuczowski
ADWOKAT

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY MARCISZÓW
NA LATA 2026-2029**

SPIS TREŚCI

- I. Analiza zagrożeń w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych, jak również uzależnień behawioralnych i przeciwdziałaniu przemocy wśród mieszkańców Gminy Marciszów.
- II. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029.
- III. Zadania główne i zadania szczegółowe oraz mierniki ich realizacji.
- IV. Zasoby Gminy Marciszów w zakresie realizacji zadań w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i przemocy.
- V. Koordynowanie i sposoby realizacji zadań Programu.
- VI. Finansowanie zadań Programu.
- VII. Sprawozdawczość.
- VIII. Monitoring.

11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
12. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Projekt zmian przewiduje wydłużenie do 2026 r).

I. Analiza zagrożeń w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych, jak również uzależnień behawioralnych i przeciwdziałaniu przemocy wśród mieszkańców Gminy Marciszów.

Do analizy stanu zagrożeń pozyskano informacje z diagnozy problemów społecznych przeprowadzonej w roku 2025 oraz od podmiotów współpracujących przy realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, w tym: Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Urzędu Gminy Marciszów i Zespołu Szkolno-Przedszkolnego.

Ludność Gminy

Struktura wg płci - stan na dzień 31.12.2024 r. Gmina Marciszów zamieszkuje:

Ludność ogółem:	4 140
Kobiety	2 084
Mężczyźni	2 056

Populacje osób, u których występuje problemów uzależnień
(dane szacunkowe wg. PARPA / KCPU):

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów uzależnień (dane szacunkowe wg PARPA/ KCPU)		Gmina Marciszów
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	82
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	165
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	165
Osoby pijące szkodliwie bądź ryzykownie	5-7% populacji	248
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	274

Należy zauważyć, że w ciągu ostatniego roku liczba mieszkańców Marciszowa uszczupliła się o prawie 30 osób, a ilość wydawanych zezwoleń na alkohol nie wzrosła, a to oznacza dążenie władz samorządowych do ograniczania dostępności do alkoholu.

Punkt Konsultacyjny

Działający w Marciszowie Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym ich Rodzin oraz Ofiar Przemocy udziela pomocy i porad mieszkańcom gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy. Skalę występujących problemów przedstawia poniższa tabela:

	2023 r.	2024 r.
Liczba konsultacji dla osób szukających wyjścia z problemu alkoholowego	256	242
Liczba konsultacji dla osób z problemem narkotykowym	16	26
Liczba konsultacji dla osób doznających przemocy w rodzinie	15	15
Liczba konsultacji dla osób stosujących przemoc	35	0
Ogólna liczba konsultacji	322	283

Pozytywnym trendem jest spadek konsultacji w zakresie przemocy, choć co jest widoczne w realizacji zmniejszonej ilości procedur Niebieskiej Karty. Należy jednak pamiętać, że część wszczętych procedur Niebieskiej Karty dotyczy osób nadużywających alkoholu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marciszowie

	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin objętych pomocą	123	266
Liczba rodzin z problemem uzależnień alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych	3	2

Niepokojący jest wzrost rodzin korzystających w różnych form wsparcia ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marciszowie. Tak duży wzrost o 46 % osób wymagających wsparcia stanowi wyzwanie dla władz samorządowych by zapewniając dostępne formy pomocy np.: Spółdzielnie Socjalne czy Centra Integracji Społecznej, które aktywizują te osoby do podjęcia pracy zarobkowej.

Krajowa mapa zagrożeń bezpieczeństwa

Stan na 1 grudnia 2025 r.

Analiza zgłoszeń na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa sugeruje małe zagrożenie przestępczością na terenie Gminy Marciszów. Zapewne części mieszkańców ta forma zwalczania przestępczości, jak również przeciwdziałaniu uzależnieniom nie jest znana, a zatem należy ją promować, tym bardziej, że jest ona bezpieczna dla zgłaszającego zapewniając mu pełną anonimowość.

Podsumowanie analizy:

Powyższe dane wskazane w analizie dają odpowiedź na występujące na terenie Gminy Marciszów zagrożenia, które należy wyeliminować, bądź ograniczyć do minimum.

Na pierwszym miejscu góruje problem alkoholowy, który dotyczy każdego mieszkańca Gminy Marciszów z uwagi na fakt łatwego dostępu do alkoholu, czego dowodem jest ilość prowadzonych procedur o podjęcie leczenia odwykowego i wszczętych procedur „Niebieskiej Kraty”, która na poziomie dwóch lat jest taka sama.

Narkomania mimo, że brak jest na chwilę obecną dostatecznych danych, nie jest szczególnym zagrożeniem, co jednak nie oznacza, że nie występuje, czego dowodem jest liczba udzielonych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym. Należy tu wspomnieć o młodzieży dojeżdżającej do szkół w Kamiennej Górze, gdzie problem narkomani i nikotynizmu jest widoczny. Nie należy zapominać o zagrożeniu lekomanią na przykład wśród seniorów.

Uzależnienia behawioralne po dokonanej diagnozie wśród uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Marciszowie, ujawniły nowe zagrożenie w sferze psychiki dzieci.

III. Zadania główne i zadania szczegółowe oraz mierniki ich realizacji

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nałożyła na jednostki samorządu terytorialnego – gminy obowiązek ograniczania spożycia alkoholu.

Wytyczne Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, są zbieżne w tym zakresie, co oznacza zmniejszanie fizycznej dostępności fizycznej do alkoholu.

1. Zadanie główne

Zmniejszenie dostępności do napojów alkoholowych oraz ograniczenie zachowań ryzykownych związanych z używaniem napojów alkoholowych na terenie Gminy Marciszów

Zadania szczegółowe

1. Monitorowanie i podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 (reklama, promocja) i art. 15 (zakaz sprzedaży alkoholu) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
2. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali, w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
3. Prowadzenie szkoleń sprzedawców alkoholowych w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim oraz prowadzenie procedury interwencji profilaktycznej wobec nieletniego klienta.
4. Przeciwdziałanie nietrzeźwości na drogach poprzez prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych w obszarze problemów alkoholowych kierowanych do użytkowników dróg, oraz udział w kampaniach społecznych z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.
5. Zwiększenie kompetencji mieszkańców w ograniczaniu zachowań ryzykownych poprzez: a/ organizację i finansowanie imprez ukierunkowanych na popularyzację zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i narkotyków (festyny, konkursy, zawody, warsztaty, spektakle teatralne i warsztaty profilaktyczne), b/ zakup i kolportaż materiałów edukacyjno-informacyjnych o tematyce zapobiegającej problemom alkoholowym, narkotykowym i ochrony przed przemocą.

osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków ich rodzin oraz w zakresie przemocy domowej. - Organizowanie i dofinansowywanie dostępu osobom zagrożonym przemocą w rodzinie, zagrożonym problemami uzależnienia, współuzależnienia lub dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym usług z zakresu poradnictwa: a) psychologicznego poprzez dofinansowanie organizowanej na terenie gminy pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy różnego rodzaju uzależnień, przemocy, b) prawnego poprzez kontynuowanie finansowania doradztwa prawnego w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz zagrożonych przemocą, c) socjalnego, zawodowego i rodzinnego poprzez szeroko rozumianą pomoc społeczną osobom i rodzinom wykluczonym ze środowiska lokalnego poprzez prowadzenie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej służących w ich powrocie na rynek pracy oraz reintegracji społecznej. - Wspieranie organizacji w tym dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci (kolonie, półkolonie, obozy, rajdy zielone szkoły i wycieczki) z rodzin z problemem uzależnień i przemocy domowej w oparciu o programy terapeutyczne i profilaktyczne. - Realizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i opiekunów w placówce wsparcia dziennego poprzez finansowanie pracy wychowawców i innych osób prowadzących zajęcia, zakup materiałów i artykułów do prowadzenia zajęć oraz zakup artykułów na dożywianie dzieci. - Organizowanie i finansowanie projektów w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez prowadzenie i finansowanie warsztatów, kursów, szkoleń dotyczących obowiązujących procedur (w tym procedury „Niebieskie Karty”), zasad podejmowania interwencji oraz współpracy służb działających na rzecz zatrzymania przemocy domowej w tym wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy Domowej działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Marciszowie.	z Punktu Konsultacyjnego - ilość osób korzystających z tych form pomocy - liczba organizowanych form wypoczynku - liczba dzieci - ilość osób prowadzących zajęcia - liczba dzieci - liczba spotkań/szkoleń - liczba uczestników
---	---

członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz członków organizacji pozarządowych. - Promowanie i wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu i edukacji publicznej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wśród osób starszych. - Dofinansowanie dla społeczności lokalnej przedsięwzięć zwiększających ich uczestnictwo w działaniach na rzecz profilaktyki uzależnień i zdrowego stylu życia poprzez m.in. dożynki, pikniki, festyny, koncerty, konkursy i innych działań o charakterze sportowo-rekreacyjnym realizowanych przez szkołę, biblioteki, Rady Sołeckie, GKRPA i inne organizacje z terenu gminy Marciszów jako alternatywy życia wolnego od alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających. - Wyposażenie placówek wsparcia dziennego - świetlic wiejskich, do których uczęszczają dzieci i młodzież w przedmioty i materiały niezbędne do realizacji programów profilaktycznych, turniejów sportowych, konkursów tematycznych realizowanych w ramach zagospodarowania czasu wolnego. - Organizowanie i finansowanie na terenie szkół i świetlic programów profilaktycznych, spektakli tematycznych, warsztatów dla dzieci i młodzieży, konkursów, zawodów sportowych (w tym zakup nagród i poczęstunku dla uczestników). - Organizacja i dofinansowanie spotkań, prelekcji w szkołach, świetlicach wiejskich i placówkach z udziałem Policji, służby zdrowia, specjalistów terapii uzależnień, oraz osób działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy. - Tworzenie możliwości dodatkowych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniami od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych poprzez dofinansowanie rozwoju infrastruktury przeznaczonej do uprawiania sportu i rekreacji. - Zwiększenie dostępności do badań profilaktycznych wśród mieszkańców Gminy Marciszów, a w szczególności osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez organizację Pikników Zdrowia (festynów, spotkań, happeningów itp.).	- liczba przedsięwzięć - liczba uczestników - liczba przedsięwzięć - liczba uczestników - liczba uczestników - liczba projektów - liczba uczestników - liczba projektów - liczba uczestników - liczba projektów - liczba uczestników - liczba projektów - liczba uczestników
--	---

3. Zadanie

**Uzależnienia od zachowań - uzależnienia behawioralne.
Zagrożenia cyfrowe, cyberprzemoc i uzależnienie od Internetu.**

Zadania szczegółowe

1. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych: - Organizowanie i finansowanie różnych form działań na rzecz promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia oraz wolnego od nałogu spędzania czasu wolnego poprzez np.: kampanie edukacyjne, pikniki, festyny, spotkania, debaty, koncerty, dni profilaktyki itp. - Opracowanie i wydanie materiałów informacyjno - edukacyjnych, poprzez organizowanie konkursów dla dzieci, uczniów i opiekunów. - Realizacja i finansowanie programów profilaktycznych dla uczniów, w tym programów autorskich uczniów, nauczycieli i rodziców.	 - ilość kampanii itp. - ilość uczestników - nakład materiałów - ilość artykułów - ilość programów - ilość uczestników
---	--

IV. Zasoby Gminy Marciszów w zakresie realizacji zadań w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i przemocy:

1. Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, ich Rodzin oraz Ofiar Przemocy w Marciszowie,
2. Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marciszowie,
5. Zespół Szkolno - Przedszkolny w Marciszowie,
6. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Marciszów,
7. Posterunek Policji w Marciszowie,
8. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Rodzinna w Marciszowie,
9. Urząd Gminy Marciszów,
10. Organizacje pozarządowe i parafie, klub AA z terenu gminy i powiatu,
11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamiennej Górze,

VIII. Monitoring

Stałe monitorowanie sytuacji w zakresie spożywania napojów alkoholowych i narkotyków jest podstawą do właściwego rozeznania skali problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków w Gminie Marciszów, a w konsekwencji do planowania działań profilaktycznych adekwatnie do potrzeb.

Monitorowanie stanu problemów będzie odbywało się we współpracy z realizatorami programu poprzez zbieranie danych statystycznych, analizie uzyskanych danych, opracowanie wniosków oraz priorytetów na dalsze lata poprzez ewaluację programu do 30 stycznia każdego nowego roku z uwzględnieniem pojawiającego się zagrożenia i zmiany przepisów prawa.